

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Tiché a soudců JUDr. Renáty Lukešové a JUDr. Ireny Sekavové ve věci žalobce **J** ■■■■■ **B** ■■■■■, nar. ■■■■■, bytem ■■■■■, zastoupeného JUDr. Milanem Lindnerem, advokátem se sídlem Mikovcova 7, 120 00 Praha 2, proti žalovaným **1) J** ■■■■■ **Š** ■■■■■ nar. ■■■■■, bytem ■■■■■ a **2) Městu Kutná Hora**, se sídlem Havlíčkovo nám. 552/1, 284 01 Kutná Hora, zastoupenému Mgr. Ing. Pavlem Bezouškou, advokátem se sídlem Žižkovo nám. 2, 286 01 Čáslav, **o náhradu škody**, o odvolání druhého žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Kutné Hoře ze dne 27. 5. 2011, č.j. 3 C 53/95-609,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve vyhovující části výroku I., pokud bylo rozhodnuto o nároku na náhradu za ztížení společenského uplatnění v částce 5.512.500,- Kč s příslušenstvím, mění tak, že žalovaní jsou povinni společně a nerozdílně zaplatit žalobci 3.375.000,- Kč s úrokem z prodlení z částky 1.451.633,- Kč ve výši 7,75 % ročně za dobu od 27.5.2011 do zaplacení do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.**
- II. Pokud se žalobce domáhal po žalovaných zaplacení náhrady za ztížení společenského uplatnění v částce 2.137.500,- Kč s úrokem z prodlení z částky 30.000,- Kč ve výši 7,75 % ročně od 27.5.2011 do zaplacení, žaloba se zamítá.**
- III. Na náhradu nákladů řízení vzniklých České republice jsou žalovaní povinni zaplatit společně a nerozdílně částku 101.175,- Kč a žalobce částku 11.241,- Kč, všichni do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet Okresního soudu v Kutné Hoře.**

- IV. Žalovaní jsou povinni zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně 291.708,- Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Milana Lindnera.**
- V. Žalovaní jsou povinni zaplatit žalobci náhradu nákladů odvolacího řízení v rozsahu 80 % do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Milana Lindnera.**
- VI. Žalovaní jsou povinni zaplatit soudní poplatek z žaloby v částce 245.850,- Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet Okresního soudu v Kutné Hoře.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem ze dne 27.5.2011, č.j. 3 C 53/95-609 uložil soud prvního stupně žalovaným povinnost zaplatit žalobci částku Kč 6.639.642,- Kč, dále mu platit měsíčně s účinností od 5.3.2011 do budoucna až do případné změny poměrů ve výši částku Kč 6.574,- Kč měsíčně, splatnou vždy do konce každého kalendářního měsíce, dále jsou mu povinni za dobu od 23.2.1992 do 1.1.2003 platit zvýšené náklady na stravu Kč 300,-- měsíčně a od 1.1.2003 do budoucna Kč 350,-- měsíčně, splatné vždy do konce každého kalendářního měsíce. Dále jsou povinni mu platit měsíčně za zajišťování prací s udržováním domácnosti a soustavným dohledem třetích osob částku Kč 3.000,-- měsíčně od 23.2.1992 s tím, že za dobu od 23.2.1992 do 31.3.2011 jsou povinni mu zaplatit částku Kč 687.000,--. Všechny uvedené částky jsou žalovaní povinni zaplatit se zákonným úrokem z prodlení, který odpovídá výši repo sazby stanovené ČNB a platné pro první den příslušného kalendářního pololetí, zvýšené o sedm procentních bodů a to s účinností od 27.5.2011. Za dobu od 21.2.1995 do 27.5.2011 se úrok nepřiznává (výrok I.). Žalovaným uložil povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení státu v částce 101.172,- Kč a soudní poplatek v částce 265.600,- Kč (výrok II.), uložil jim dále povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v částce 947.836,- Kč na účet právního zástupce žalobce (výrok III.), vše v třídní lhůtě od právní moci rozsudku. Ve vztahu mezi žalobcem a vedlejším účastníkem soud vyslovil, že žádný z nich nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok IV.) a konečně přiznal Všeobecné fakultní nemocnici v Praze znalečné v částce 9.360,- Kč a 2.332,- Kč. Soud prvního stupně žalobě v plném rozsahu vyhověl, neboť vycházel z mezitímního rozsudku odvolacího soudu potvrzeného rozsudkem nejvyššího soudu, z něhož vyplynulo, že kromě prvního žalovaného odpovídá v daném případě za škodu i druhý žalovaný. Pokud pak jde o výši, shledal soud po právu všechny nároky uplatněné žalobcem v plné výši. K namítanému promlčení nepřihlédl, neboť uplatnění této námitky posoudil v daném případě jako v rozporu s dobrými mravy.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolání druhý žalovaný. Poukazoval na to, že nesouhlasí s předchozím závěrem mezitímního rozsudku odvolacího soudu a rozsudkem Nejvyššího soudu České republiky o odpovědnosti druhého žalovaného za vzniklou škodu. Zdůraznil, že postup lékařů při péči o žalobce byl lege artis. Pokud už by ale soud dospěl k závěru, že odpovědnost druhého žalovaného dána je, potom není možné stanovit jeho společnou odpovědnost spolu se škůdcem - prvním žalovaným, neboť druhý žalovaný jako zřizovatel nemocničního zařízení není spoluškůdcem, ale jeho příspěvková organizace byla toliko zařízením, které reparovalo následky jednání škůdce. Soud by měl rovněž vymezit rozsah účasti druhého žalovaného na náhradě škody. Druhý žalovaný dále poukázal na to, že soud prvního stupně se nesprávně vypořádal s námitkou promlčení. Z žádného právního

předpisu nevyplývá, kdy přesně nutno námitku promlčení uplatnit, naopak z judikatury plyne, že je tak možno učinit kdykoliv za řízení, a to i v řízení odvolacím. Zdůraznil dále, že ne každé vznesení námítka promlčení, i když bylo učiněno s prodlevou, je v rozporu s dobrými mravy. Žalovaný dále namítal, že nebylo prokázáno, že by ztráta zdravotnické dokumentace a výpovědi MUDr. K. a MUDr. S. byly využitím důkazní nouze a že by se tímto postupem žalovaný snažil vyhnout odpovědnosti. Druhý žalovaný je přesvědčen, že není rozhodné, že námitka promlčení byla vznesena až ke konci řízení. Dále je druhý žalovaný přesvědčen, že žalobce neprokázal účelnost vynaložení nákladů, které jsou spojeny s nezbytným a soustavným dohledem třetích osob včetně udržování domácnosti. Žalobce neprokázal nezbytnost takových nákladů. Konečně druhý žalovaný namítal, že soud prvního stupně nesprávně postupoval podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. a přiznal žalobci náhradu za ztížení společenského uplatnění ve výši 15ti násobku základního bodového ohodnocení (dle vyhlášky č. 440/2001 Sb.). Zdůraznil, že okolnost, že za dobu trvání soudního sporu došlo ke zvýšení hodnoty 1 bodu 4 násobně, není rozhodná. Zvýšení ztížení společenského uplatnění, tak jak je provedl soud prvního stupně, neodpovídá zdravotním poškozením a trvalým následkům, jimiž žalobce trpí. Navrhl, aby byl rozsudek soudu prvního stupně změněn tak, že celá obžaloba bude vůči druhému žalovanému zamítnuta.

Žalobce ve svém vyjádření k odvolání žalovaného poukázal na to, že pokud jde o spoluodpovědnost druhého žalovaného, bylo již ve věci rozhodnuto rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 24. 8. 2005, č.j. 25 Co 1/2005-295 a rozsudkem Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 1. 2008, č.j. 25 Cdo 5/2006-311 tak, že byla shledána odpovědnost druhého žalovaného spolu s prvním žalovaným. Pokud jde o promlčení, nepovažuje žalobce námitku odvolatele za důvodnou. Soud prvního stupně zcela správně dospěl k závěru, že vznesení námítka promlčení je v rozporu s dobrými mravy. Nepravdivé výpovědi lékařů právního předchůdce žalovaného ve spojení se ztrátou podstatné části lékařské dokumentace podstatně ovlivnily důkazní řízení, zpochybnily závěry znaleckých posudků a ovlivnily délku trvání řízení. Soud prvního stupně tedy k takovému postupu a jednání původního druhého žalovaného správně přihlédl. Soud prvního stupně pak žalobci zcela správně přiznal náhradu účelně vynaložených nákladů spojenou s nezbytným a soustavným dohledem třetích osob včetně udržování domácnosti. Ze všech lékařských zpráv a závěrů znaleckých posudků vyplynulo, že žalobce potřebuje soustavný dohled dalších osob, jde o neměnný stav od doby úrazu do současné doby. Sám žalobce domácí práce a péči o sebe nemůže vykonávat pro omezení funkcí a pro netoleranci fyzické a psychické zátěže. Je zcela odkázán na péči tety a matky, se kterou žije. Žalobce dále zdůraznil, že výše náhrady za ztížení společenského uplatnění tak jak byla soudem prvního stupně přiznána, odpovídá trvalým následkům, kterými žalobce trpí a omezením, která ve věku 19ti let utrpěl tak, že do budoucna se nemůže uplatnit v životě osobním ani společenském. Navrhl, aby byl rozsudek soudu prvního stupně potvrzen.

Odvolání podal pouze druhý žalovaný. V projednávané věci ale jde na straně žalovaných o společenství účastníků svého druhu, které vzniká ve věcech, v nichž z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky (§ 91 o.s.ř., ve spojení s § 153 o.s.ř.). V projednávané věci jde o náhradu škody uplatněné vůči více škůdcům (§ 438 obč. zák.), a proto má odvolání druhého žalovaného suspenzivní účinek i ve vztahu k prvnímu žalovanému. Z těchto důvodů tedy odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně ve vztahu k oběma žalovaným.

V řízení byla původně druhým žalovaným Nemocnice s ambulantní částí Kutná Hora se sídlem v Kutné Hoře, Vojtěšská 237. Tento žalovaný v průběhu řízení zanikl a na jeho místo v řízení nastoupil podle § 107 odst. 3 o.s.ř. jeho právní nástupce Město Kutná Hora

(nynější druhý žalovaný). O tomto právním nástupnictví rozhodl soud prvního stupně usnesením ze dne 2. 4. 2008, č.j. 3 C 53/95-419, které nabylo právní moci 30. 4. 2008.

Rozsudek soudu prvního stupně nebyl odvoláním napaden pouze pokud nebyl žalobci přiznán úrok z prodlení z žalovaných částek za dobu od 21.2.1995 do 27.5.2011. V tomto zamítavém výroku nabyl rozsudek samostatně právní moci a nebyl proto přezkoumáván. Ve zbývajícím rozsahu byl rozsudek již v roce 2012 odvolacím soudem přezkoumán a bylo rozhodnuto rozsudkem ze dne 21. 3. 2012, č.j. 25 Co 534/2011 - 663. Tento rozsudek byl posléze dovolacím soudem zrušen pouze v nároku na náhradu za ztížení společenského uplatnění; ve zbývajícím rozsahu nabyl právní moci. Vzhledem k tomu, že v průběhu celého řízení o náhradu škody bylo postupně vydáno několik rozhodnutí, považuje odvolací soud za nutné zrekapitulovat dosavadní závěry a průběh řízení:

Pokud jde o základ nároku, byl zjištěn tento skutkový stav ve věci:

Dne 23. 2. 1992 kolem 0.10 hod před restaurací Lorenc v Kutné Hoře první žalovaný fyzicky napadl žalobce, srazil ho ranou ruky na zem a v důsledku tohoto pádu utrpěl žalobce zranění spočívající ve zlomenině levé spánkové kosti s rozsáhlým krevním výronem mezi kost a podlebnici v krajině čelní, temenní a spánkové vlevo. Za toto jednání byl první žalovaný rozsudkem Okresního soudu v Kutné Hoře ze dne 9. 7. 1998, č.j. 6 T 58/92-476 uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 a 2 písm. c) trestního zákona a byl pravomocně odsouzen k trestu odnětí svobody. Po útoku prvního žalovaného byl žalobce sanitkou převezen do Nemocnice s ambulantní částí Kutná Hora – původní druhý žalovaný (dále jen „nemocnice“). Žalobce přijímal MUDr. K. [REDAKCE] (tento lékař v té době ještě neměl atestaci), který jej vyšetřil, nechal odebrat krev ke zjištění obsahu alkoholu a žalobci byl proveden rentgen hlavy, přičemž z rentgenového snímku lékař nezjistil poškození lebky (tento rentgenový snímek byl popsán rentgenologem až dne 24. 2. 1992). Při přijetí na ambulanci žalobce zvracel, byl z něj cítit alkohol, při slovním kontaktu nebyly jeho odpovědi adekvátní, ale reakce zde byla. Po provedení rentgenu byl žalobce uložen na pokoj jednotky intenzivní péče, kde byl v třicetiminutových intervalech sledován nejprve lékařem a od 03 hodin zdravotními sestrami. Sledování spočívalo v kontrole vědomí, zornic, tlaku a pulsu. Okolo 05 hodiny se stav žalobce změnil tak, že jedna zornice nereagovala. MUDr. K. [REDAKCE] o tomto vývoji informoval staršího lékaře MUDr. S. [REDAKCE], který měl tzv. příslužbu na telefonu. MUDr. S. [REDAKCE] se poté dostavil do nemocnice a shledal, že příznaky žalobce svědčí o tom, že dochází k edému mozku a nasadil léky, které otok mozku snižují, na což pacient reagoval pozitivně. Po konzultaci s neurologem, která se uskutečnila až v 9.30 hod, byl doporučen převoz žalobce na odborné pracoviště. Žalobce byl vrtulníkem převezen nejprve do Nemocnice na Bulovce, kde byl vyšetřen na CT a poté do Ústřední vojenské nemocnice ve Střešovicích, kde byl téhož dne operován. Po operaci se vyskytly u žalobce komplikace.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu, který odvolací soud považuje za zcela správný, vydal Krajský soud v Praze rozsudek dne 24. 8. 2005, č.j. 25 Co 1/2005-295, kterým změnil mezitímní rozsudek Okresního soudu v Kutné Hoře ze dne 15. 9. 2004, č.j. 3 C 53/95-263. Tímto rozsudkem soud prvního stupně vyslovil, že ve vztahu k prvnímu žalovanému je základ žalobního nároku opodstatněný (odpovídá podle § 420 odst. 1 občanského zákoníku - dále jen obč. zák.) a ve vztahu k druhému žalovanému opodstatněný není. V řízení vedeném u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 25 Co 1/2005 rozhodoval tento soud o odvolání žalobce proti té části mezitímního rozsudku, kterou bylo vysloveno, že druhý žalovaný za škodu neodpovídá. Odvolací soud po provedeném řízení ve výše citovaném rozsudku ze dne 24. 8. 2005, č. j. 25 Co 1/2005-295 uzavřel, že za škodu vzniklou žalobci odpovídá i druhý žalovaný. Dospěl totiž k právnímu závěru, že nemocnice zanedbala lékařskou péči o žalobce. Toto zanedbání spočívalo v tom, že poté, kdy se u žalobce projeví příznaky otoku mozku, neučinila nemocnice, která nebyla vybavena příslušnou technikou, vhodná opatření, a to

provést co nejrychleji konziliární vyšetření neurologem a na základě jeho odborného posouzení rozhodnout o přeložení pacienta (žalobce) na odborné pracoviště. V řízení bylo zjištěno, že prodleva mezi okamžikem, kdy se u žalobce projeví příznaky otoku mozku a vyšetřením neurologem byla 4 a půl hodiny a za situace, kdy otok mozku je život ohrožující, je tato prodleva příliš dlouhá, a proto ji odvolací soud hodnotil jako zanedbání léčebné péče. Právě v tomto zanedbání lékařské péče spatřoval odvolací soud protiprávní úkon právního předchůdce druhého žalovaného. Mezi tímto protiprávním úkonem a škodou na zdraví žalobce je dána příčinná souvislost, neboť kdyby nebyla tak dlouhá prodleva mezi okamžikem, kdy došlo u žalobce k příznakům otoku mozku, do rozhodnutí o jeho přeložení na odborné pracoviště, nemusela by vzniknout škoda žalobci buď vůbec, nebo by následky na zdraví žalobce nebyly tak závažné. Na závažném následku se podílelo tedy i zpoždění operace, které bylo způsobeno mimo jiné i protiprávním úkonem právního předchůdce druhého žalovaného, a proto odpovídá za škodu vzniklou žalobci podle § 420 odst. 2 obč.zák., a to společně a nerozdílně s prvním žalovaným s ohledem na ust. § 438 odst. 1 obč. zák.

Proti výše uvedenému rozsudku Krajského soudu v Praze bylo podáno dovolání, které bylo rozsudkem Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 1. 2008, č.j. 25 Cdo 5/2006 - 311 zamítnuto. Nejvyšší soud se ve svém rozsudku zcela ztotožnil se závěry odvolacího soudu, jak pokud jde o odpovědnost druhého žalovaného, tak pokud jde o skutečnost, že za škodu odpovídají oba žalovaní společně a nerozdílně. V této souvislosti Nejvyšší soud ČR v rozsudku zdůraznil, že úprava společné odpovědnosti více osob odpovědných za škodu vychází ze zásady solidární, která má obecnou platnost pro všechny případy a vztahuje se nejen na případy, kdy škůdci způsobili škodu společným jednáním, ale i na případy, kdy jednotliví škůdci odpovídají na základě odlišných principů. Právními závěry vyslovenými Nejvyšším soudem ČR v projednávané věci je odvolací soud (konečně i soud prvního stupně) vázán, v projednávané věci bylo tedy vyřešeno, že za škodu vzniklou žalobci odpovídají společně a nerozdílně oba žalovaní.

V dalším řízení se soud prvního stupně zabýval výší vzniklé škody a po provedeném dokazování vydal shora citovaný rozsudek. O tomto rozsudku rozhodl odvolací soud rozsudkem ze dne 21. 3. 2012, č.j. 25 Co 534/2011 - 663, přičemž rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovující části výroku I. změnil tak, že prvnímu a druhému žalovanému uložil povinnost společně a nerozdílně zaplatit žalobci 6.660.058,- Kč s úrokem z prodlení z částky 1.481.633,- Kč ve výši 7,75% ročně za dobu od 27.5.2011 do zaplacení a dále s tímto úrokem z prodlení z částky 6.574,- Kč měsíčně od 27.5.2011 do 29.2.2012 a konečně s tímto úrokem z prodlení z částky 350,- Kč měsíčně od 27.5.2011 do 29.2.2012 do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku; v rentě 6.574,- Kč měsíčně rozsudek soudu prvního stupně potvrdil s tím, že povinnost platit rentu počíná od 1.11.2010 (výrok I. tohoto rozsudku). Dále odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I. tak, že žalobu, pokud se žalobce domáhal zaplacení 300,-Kč měsíčně za dobu od 23.2.1992 do 31.12.2002 a 350,- Kč měsíčně za dobu od 1.1.2003 do 15.3.2001 a od 1.3.2012 nadále a 3.000,- Kč měsíčně za dobu od 23.2.1992 nadále se zákonným úrokem z prodlení z těchto částek od 27.5.2011 do zaplacení, zamítl (výrok II. tohoto rozsudku) a rozhodl rovněž o náhradě nákladů řízení ve vztahu účastníků i státu.

Rozsudek odvolacího soudu ze dne 21. 3. 2012, č.j. 25 Co 534/2011 - 663 byl ve vyhovujícím výroku I. napaden druhým žalovaným dovoláním, a to pouze pokud bylo rozhodnuto o náhradě za ztížení společenského uplatnění žalobce. O podaném dovolání rozhodl Nejvyšší soud České republiky rozsudkem ze dne 23. 4. 2014, č.j. 25 Cdo 2826/2012 - 695 tak, že rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 21. 3. 2012, č.j. 25 Co 534/2011 - 663

ve výroku I. co do částky 5.512.500,- Kč s úrokem z prodlení z částky 1.481.633,- Kč ve výši 7,75 % ročně za dobu od 27. 5. 2011 do zaplacení, a ve výrocích III., IV., V., a VI. o nákladech řízení a o soudním poplatku zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení. Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí zdůraznil, že zvýšení odškodnění za ztížení společenského uplatnění podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 32/1965 Sb. (ve znění pozdějších předpisů - dále jen „vyhláška“) je na místě jen ve zcela výjimečných případech, kdy ani zvýšení základního odškodnění na dvojnásobek podle § 6 odst. 2 vyhlášky dostatečně nevyjadřuje následky, které jsou do budoucna v důsledku poškození trvale omezeny nebo ztraceny. V každém jednotlivém případě musí soud posoudit, jaké zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění je v konkrétní věci „přiměřené“ povaze následků a jejich předpokládanému vývoji. Přiznaná výše náhrady musí být s ohledem na následky poškození zdraví pro uplatnění poškozeného ve všech sférách života přiměřená, a to zejména se zřetelem k významu zdraví v hierarchii obecně uznávaných hodnot, k potřebě naplnění satisfakční i preventivní funkce náhrady, ale zároveň i k požadavku srovnatelnosti s výší náhrad nemateriálních újem přiznávaných soudy v jiných případech. Zvyšování odškodnění musí mít jisté hranice, zachovat si racionální vztah k úrovni bodového ohodnocení jednotlivých následků poškození zdraví i jeho peněžnímu vyjádření, respektovat požadavek srovnatelnosti s jinými obdobnými případy, nesmí být projevem libovůle ani mít zjevné likvidační účinky pro subjekty k náhradě škody povinné. Musí vycházet z takové výše náhrady, která přísluší podle právního předpisu, jenž na daný případ dopadá. Nejvyšší soud dále ve svém rozhodnutí uvedl, že zvyšování náhrady za ztížení společenského uplatnění pomocí násobků nemá sice výslovnou oporu v právních předpisech, násobky jsou však vžitou pomůckou, která přispívá ke sjednocování rozhodovací praxe soudů. Podle ustálené judikatury dovolacího soudu výrazné zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění (zhruba kolem desetinásobku základního bodového hodnocení podle vyhlášky č. 32/1965 Sb.) je vyhrazeno především těm případům, kdy pro následky úrazu je poškozený téměř vyřazen ze života a kdy jeho předpoklady k uplatnění ve společnosti jsou téměř nebo zcela ztraceny, není schopen se sám obsloužit apod. Nejvyšší soud zdůraznil, že náhrada za ztížení společenského uplatnění zvýšená na třicetnásobek základního bodového ohodnocení v celkové výši přes 5.500.000,- Kč, jak ji přiznal v projednávané věci odvolací soud, tak výrazně vybočuje z úrovně náhrad přiznávaných podle vyhlášky č. 32/1965 Sb. v obdobných případech, a proto rozsudek odvolacího soudu v tomto nároku zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Právními závěry uvedenými v rozsudku Nejvyššího soudu ČR je odvolací soud při novém rozhodnutí věci vázán.

Je nutno konstatovat, že vzhledem k tomu, že zrušen byl rozsudek odvolacího soudu pouze ve výše uvedeném rozsahu, zůstal rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 21. 3. 2012, č.j. 25 Co 534/2011 - 663 pravomocným, pokud žalovaným ukládal povinnost zaplatit žalobci částku 1.147.558,- Kč, dále v úroku z prodlení ve výši 7,75 % ročně z částky 6.574,- Kč měsíčně od 27. 5. 2011 do 29. 2. 2012 a v úroku z prodlení v částce 7,75 % ročně z částky 350,- Kč měsíčně od 27. 5. 2011 do 29. 2. 2012 a v části výroku I., kterým byl rozsudek soudu prvního stupně potvrzen v povinnosti žalovaných platit žalobci rentu v částce 6.574,- Kč měsíčně počínaje 1. 11. 2010. Jak již bylo uvedeno výše, rozsudek Krajského soudu v Praze byl zrušen pouze v částce 5.512.500,- Kč (nárok na náhradu za ztížení společenského uplatnění) a v úroku z prodlení z částky 1.481.663,- Kč ve výši 7,75 % ročně od 27. 5. 2011 do zaplacení a v závislých nákladových výrocích. V tomto rozsahu odvolací soud znovu rozsudek soudu prvního stupně přezkoumal podle § 212 a § 212a odst. 1 a 5 občanského soudního řádu (zák. č. 99/1963 Sb.) ve znění účinném do 31. 12. 2013 dle přechodného ustanovení čl. II odst. 2 zákona č. 293/2013 Sb., neboť řízení bylo zahájeno před 31. 12. 2013 (dále jen o.s.ř.) a dospěl k závěru, že odvolání je zčásti důvodné.

Pokud jde o výši vzniklé škody v daném nároku, vycházel soud prvního stupně z takto zjištěného skutkového stavu:

Stav žalobce odpovídá stavu po epidurálním hematomu nad levou hemisférou, kontuzi temporální a kmenové, komplikovaný edémem celé hemisféry a sekundární atrofii obou optiků. U žalobce je patrná pravostranná hemiparéza (ochrnutí) stav po apalickém syndromu, výrazný výpadek zorného pole vlevo; má těžkou formu parciální komplexní epilepsie. Trpí poruchou dýchání, tracheostomie těžkého stupně. Bolesné ohodnotil znalecký ústav 963 body a doporučil s ohledem na dlouhodobost léčení bolesné zvýšit na dvojnásobek (1925 bodů vzhledem k operacím a zánětlivým komplikacím). Ztížení společenského uplatnění z hlediska neurologického ocenili znalci 3225 body. Následkem úrazu se u žalobce rozvinuly duševní poruchy - posttraumatická stresová porucha a porucha přizpůsobení, která se projevuje ankcionálně depresivním syndromem. Trvalé následky v této oblasti znalci ohodnotili 1600 body. Ze sexuologického hlediska trpí žalobce sexuální dysfunkcí projevující se sníženou sexuální apetencí, zhoršenou erekcí a především omezením možnosti realizovat odpovídající sexuální život včetně pohlavních styků. Pourazové následky a handicap mu brání seznámit se s odpovídající partnerkou a navázat s ní vztah, čehož si je žalobce vědom, a to ještě zhoršuje jeho psychický stav. Ztížení společenského uplatnění ze sexuologického hlediska bylo oceněno 800 body. Znalci doporučili zvýšení na dvojnásobek. Všechna výše uvedená zdravotní poškození vznikla v přímé souvislosti s poraněním při předmětném úrazu a v příčinné souvislosti s pourazovými následky. Žalobce byl před úrazem zcela zdravý, chodil do zaměstnání a chystal se studovat na vysoké škole. Od zdravotního poškození se obtížně pohybuje (pravostranné ochrnutí) má špatnou motoriku pravé ruky (spasticita), vidí velmi špatně, celkově má zpomalené tempo. Trpí psychickými poruchami, depresemi, poruchou adaptace a je pro něj téměř nemožné navázat a realizovat partnerský vztah a uskutečnit sexuální a rodinný život. Je schopen menší sebeobsluhy, ale není schopen žít sám bez pomoci, neboť není schopen se sám postarat ani o sebe ani o domácnost. Není schopen se sám pohybovat například venku, potřebuje pomoc jiné osoby, postižení centrálního nervového systému jej vyřazuje prakticky ze všech domácích prací a jiných činností, potřebuje soustavný dohled další osoby. Není schopen pracovat (vykonávat povolání), je odkázán na invalidní důchod, který mu byl přiznán od 2.1.1993.

Takto zjištěný skutkový stav odpovídá důkazům provedeným v řízení před soudem prvního stupně, odvolací soud se s ním ztotožňuje a při právním hodnocení věci z něj vychází. Skutkové závěry v převážné části čerpal soud prvního stupně ze znaleckých posudků, zejména z podrobně zpracovaného znaleckého posudku zpracovaného ústavem - Všeobecnou fakultní nemocnicí v Praze. Znalci v tomto posudku uzavřeli, že jde o výjimečný případ, hodný mimořádného zřetele, a proto komise doporučila další zvýšení odškodnění na dvojnásobek. Vzhledem k tomu, že byl znalecký posudek posléze doplňován a nebylo zcela jasné, zda znalci navrhuje zvýšení na dvojnásobek u všech trvalých následků, požádal odvolací soud znalecký ústav o upřesnění tohoto závěru. Z odpovědi znaleckého ústavu na tento dotaz soudu ze dne 9. 9. 2014 (odvolací soud podotýká, že nepovažoval za nutné provádět výslech zástupce ústavu k pouhému upřesnění již dříve obhájeného posudku) odvolací soud zjistil, že znalci ohodnotili ztížení společenského uplatnění žalobce celkem 5125 body (neurologické postižení 3225 body, psychiatrické postižení 1600 body a sexuologické postižení 800 body), přičemž znalecká komise jednomyslně doporučila zvýšit základní bodové ohodnocení na dvojnásobek, tedy celkem 11 250 bodů. Z této výše základního bodového ohodnocení odvolací soud v souladu se Stanoviskem Nejvyššího soudu ČR publikovaném pod č. R 50/2011 při právním posouzení vycházel. Pouze pro úplnost odvolací soud podotýká, že

pokud je v rozsudku Nejvyššího soudu zmíněno základní bodové ohodnocení v částce 6125 bodů, bylo vycházeno z nesprávného součtu bodů, který byl uveden v předchozím rozsudku odvolacího soudu, přičemž je nutno zdůraznit, že tento součet se týkal pouze základního bodového ohodnocení, nikoliv zvýšeného na dvojnásobek podle znalců tak jak doporučili, jak v původním rozsudku (ne úplně určitě), tak zcela jasně v upřesnění posudku z letošního roku.

Na základě shora uvedeného skutkového stavu soud prvního stupně správně uzavřel, že žalobce má podle § 444 odst. 1 obč. zák. právo na náhradu ztížení společenského uplatnění. V řízení totiž bylo nepochybně prokázáno, že žalobce, v důsledku poškození zdraví při úrazu i při pochybení druhého žalovaného ve zdravotní péči, trpí závažnými trvalými následky, které dopadají do všech sfér života žalobce, přičemž tyto trvalé následky jsou v příčinné souvislosti se shora popsáním protiprávním jednáním žalovaných. Trvalé následky spočívají v ochrnutí žalobce na pravou polovinu těla, což mu způsobuje zásadní obtíže při pohybu. V důsledku krvácení do mozku došlo k poškození mozku, které se projevilo ve všech schopnostech žalobce. Žalobce trpí rovněž epilepsií těžkého stupně, záchvaty má většinou 4 x měsíčně. Trvalým postižením je rovněž špatný zrak, porušený čich, špatná motorika rukou. V důsledku tracheostomie má problémy s dýcháním, mluvením. V souvislosti s léčením a užíváním léků došlo k poškození jater, trpí snížením imunity. Má závažné trvalé následky psychického rázu, neboť se u něj projeví duševní poruchy, trpí depresemi. Závažné trvalé následky byly u žalobce prokázány i v sexuologické oblasti. Žalobce poškození zdraví utrpěl v 19 letech, když předtím neměl žádné zdravotní problémy, chystal se studovat na vysoké škole. Úraz s následnou špatnou zdravotní péčí zcela zásadně ovlivnil v takto mladém věku celý jeho život. Od 19 let je žalobce ochrnutý, odkázaný s veškerou péčí své okolí, neschopný samostatného života, neschopný navázat partnerský vztah, založit rodinu, chodit do zaměstnání, žít sexuálně a společensky. V důsledku poškození zdraví byl tedy žalobce zbaven v podstatě všech běžných součástí života počínaje realizací v zaměstnání a konče rodinným, sexuálním a společenským životem. Za této situace se odvolací soud zcela ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně, že odškodnění ve výši základního bodového ohodnocení v částce 337.500,- Kč (11 250 bodů x 30,- Kč) je nutno podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 32/1965 Sb. (k ustálení zdravotního stavu žalobce došlo za účinnosti této vyhlášky) zvýšit. Podle § 7 odst. 3 vyhl. č. 32/1965 Sb. může soud ve zvlášť výjimečných případech hodných mimořádného zřetele odškodnění přiměřeně zvýšit nad stanovené nejvyšší výměry odškodnění. Odvolací soud je ve shodě se soudem prvního stupně přesvědčen o tom, že závažné trvalé následky vzniklé v důsledku škody na zdraví žalobce, za níž odpovídají žalovaní, zcela změnily život žalobce a jsou tedy splněny podmínky pro použití shora uvedeného ustanovení. Velmi podstatná je skutečnost, že ke škodě u žalobce došlo na počátku života a se závažnými trvalými následky se bude potýkat celý zbytek života, jehož kvalita je právě v důsledku trvalých následků na zdraví žalobce mizivá. Žalobce je v podstatě nepohyblivý, špatně vidí, trpí epilepsií, je ohrožen opakovanými infekcemi, není schopen sebeobsluhy a samostatného života, není schopen normálního partnerského a rodinného života, výkonu povolání a má z toho i závažné psychické problémy. Jde tedy o zvlášť výjimečný případ hodný mimořádného zřetele, kdy je na místě podle § 7 odst. 3 shora citované vyhlášky odškodnění zvýšit. Odvolací soud je přesvědčen, že daným okolnostem a mimořádně těžkým následkům odpovídá zvýšení základního bodového ohodnocení na desetinásobek základního bodového ohodnocení. Poskytnutím této částky bude splněn účel náhrady škody v pravém slova smyslu, to znamená, že alespoň zčásti nahradí žalobci to, o č přišel a ulehčí mu život do budoucna. Pouze tak bude, podle názoru odvolacího soudu, zachován v projednávané věci princip proporcionality (ve smyslu nálezu Ústavního soudu sp.zn. III. ÚS 350/2003).

Odvolací soud tedy uzavírá, a to v souladu se závazným právním názorem Nejvyššího soudu ČR, že v daném případě přiměřená náhrada za ztížení společenského uplatnění žalobce představuje částku 3.375.000,- Kč (10 x 337.500,- Kč). Vzhledem k tomu, že byl rozsudek odvolacího soudu zrušen i v příslušenství, rozhodl o něm odvolací soud znovu. Žalobce má právo na úrok z prodlení ze základního bodového ohodnocení bolestného v částce 57.780,- Kč, dále ze základního bodového ohodnocení ztížení společenského uplatnění v částce 337.500,- Kč a z náhrady ztráty na výděлку a dalších nároků (jež nebyly dotčeny rozhodnutím dovolacího soudu) v částce 1.056.353,- Kč. Celkem tedy částka, z níž je nutno počítat úrok, představuje částku 1.451.633,- Kč. Žalobce má zásadně na úrok z prodlení podle § 517 odst. 1 a 2 obč. zák. právo, neboť žalovaní jsou, pokud jde o shora uvedenou částku, s plněním v prodlení. V prodlení byli k datu 27. 5. 2011 (do té doby nebylo příslušenství rozsudkem soudu prvního stupně pravomocně přiznáno. Výši úroku z prodlení stanovil odvolací soud v souladu s vládním nařízením č. 142/1994 Sb., a to jeho § 1 a 3 ve výši 7,75 % ročně z výše uvedené celkové částky.

Z výše uvedených důvodů tedy odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně podle § 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř. změnil tak, že žalovaným uložil povinnost, aby společně a nerozdílně zaplatili žalobci na náhradu za ztížení společenského uplatnění částku 3.375.000,- Kč a dále zákonný úrok z částky 1.451.633,- Kč, jak je specifikováno ve výroku I. tohoto rozsudku. Lhůtu k plnění stanovil odvolací soud v souladu s § 160 odst. 1 o.s.ř. delší než zákonnou s ohledem na výši plnění. Ve zbývajícím rozsahu byl nárok na ztížení společenského uplatnění zamítnut, a to v částce 2.137.500,- Kč a zákonného úroku z prodlení z částky 30.000,- Kč (výrok II. tohoto rozsudku).

Vzhledem ke změně rozsudku soudu prvního stupně postupoval odvolací soud podle § 224 odst. 2 o.s.ř. a znovu rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně.

V průběhu řízení vznikly náklady České republiky s vyplaceným znalečným v celkové částce 112.416, 40 Kč. Podle § 148 odst. 1 o.s.ř. jsou povinni účastníci zaplatit tyto náklady podle úspěchu ve věci. Vzhledem k tomu, že pokud jde o náhradu za ztížení společenského uplatnění, záviselo rozhodnutí o výši plnění na úvaze soudu, je nutno vycházet z toho, že pokud jde o tento nárok, má žalobce podle § 142 odst. 3 o.s.ř. právo na náhradu nákladů řízení (měl úspěch ve věci). Při zohlednění všech uplatněných nároků je na místě závěr, že žalobce měl v projednávané věci úspěch z 90 %, žalovaní z 10 %. Žalobce je tedy povinen státu zaplatit 10 % vzniklých nákladů řízení - částku 11.241,- Kč a žalovaní jsou povinni zaplatit tyto náklady v částce 101.175,- Kč, všichni do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (delší lhůta byla stanovena v souladu s § 160 odst. 1 o.s.ř. s ohledem na výši částky) na účet soudu prvního stupně (výrok III. tohoto rozsudku).

Podle § 224 odst. 2 o.s.ř. rozhodl odvolací soud znovu i o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně ve vztahu účastníků. Jak bylo již výše uvedeno, měl v řízení žalobce úspěch z 90 %, neboť pokud jde o neúspěch žalobce v nároku na ztížení společenského uplatnění závisela jeho výše na úvaze soudu a je tedy nutno zde postupovat podle § 142 odst. 3 o.s.ř. Žalovaní pak měli úspěch z 10 %; žalobce má tedy právo podle § 142 odst. 2 o.s.ř. na 80 % nákladů, které mu v tomto řízení vznikly. Náklady žalobce v řízení před soudem prvního stupně jsou tvořeny náklady na právní zastoupení. Jde o odměnu advokáta stanovenou podle vyhlášky č. 270/1990 Sb. (vyhlášky účinné v roce 1995, tedy době zahájení řízení), a to § 13, podle něhož odměna za úkon činila 2.690,- Kč; byly provedeny dva úkony, proto odměna činila 5.380,- Kč a dále byly náklady tvořeny 2 režijními paušály po 30,- Kč. Po účinnosti vyhlášky č. 177/1996 Sb. (na odměnu podle této vyhlášky měl zástupce právo již od účinnosti) činila odměna za úkon 6.725,- Kč (počítáno z punkta 584.550,- Kč), bylo

provedeno 6 úkonů právní služby (celkem odměna 40.350,- Kč) a k tomu náleželo 6 režijních paušálů po 30,- Kč, tedy 180,- Kč. Ze stejného punkta je pak dále počítána odměna za 4 úkony právní služby v odvolacím řízení po vydání mezitímního rozsudku, 7 úkonů právní služby provedených v řízení po zrušení mezitímního rozsudku odvolacím soudem a další 4 úkony v následujícím odvolacím řízení (celkem 15 úkonů právní služby v celkové částce 100.875,- Kč), a náleží i náhrada za 15 režijních paušálů po 75,- Kč (1.125,- Kč). Poté došlo k rozšíření žaloby, přičemž odměna za úkon představovala částku 23.350,- Kč počítáno z punkta 7.234.498,- Kč (součet žalované částky 6.660.058,- Kč + pětinasobek ročního plnění renty v částce 6.574,- Kč měsíčně + pětinasobek částky 3.000,- Kč měsíčně). Po rozšíření byl učiněn 1 úkon právní služby, za nějž náleží odměna v této částce a 1 režijní paušál 75,- Kč. Po novele účinné od 1. 9. 2009 bylo učiněno 5 úkonů právní služby po 37.260,- Kč a 5× režijní paušál po 300,- Kč (nebylo doloženo, že je právní zástupce plátcem DPH). Celkem náklady vzniklé žalobci v řízení před soudem prvního stupně činí 364.635,- Kč. 80 % z této částky činí 291.708,- Kč a tuto částku jsou žalovaní povinni žalobci zaplatit k rukám jeho právního zástupce do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, přičemž delší než zákonnou lhůtu stanovil odvolací soud v souladu s § 160 odst. 1 o.s.ř. vzhledem k výši částky.

O náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 o.s.ř. a pokud jde o 3 úkony, které byly provedeny v odvolacím řízení před podáním dovolání, podle § 142 odst. 2 o.s.ř., přičemž v tomto rozsahu má žalobce právo na 80 % vzniklých nákladů. Pokud jde o výpočet výše těchto nákladů odvolací soud odkazuje na svůj předchozí rozsudek, přičemž nárok činí částku 155.744,- Kč. Pokud jde o další odvolací řízení, zde je nutno vycházet z toho, že měl žalobce ve věci plný úspěch, a to podle § 142 odst. 3 o.s.ř., neboť nárok je opodstatněn a výše odškodnění záležela na úvaze soudu. Žalobci vznikly v další části náklady na právní zastoupení, a to odměnou za 3 úkony právní služby (vyjádření k dovolání, vyjádření po zrušení a účast u jednání odvolacího soudu) po 30.380,- Kč (počítáno z punkta 5.512.500,- Kč) a třemi režijními paušály po 300,- Kč; celkem 92.040,- Kč. Celkem jsou žalovaní povinni zaplatit žalobci náhradu nákladů odvolacího řízení 247.784,- Kč v třicetidenní lhůtě k rukám právního zástupce žalobce (výrok V. tohoto rozsudku).

S ohledem na změnu rozsudku soudu prvního stupně rozhodl odvolací soud znovu i o povinnosti žalovaných zaplatit soudní poplatek z žaloby, když výše tohoto poplatku se odvíjí od přiznané částky (§ 2 odst. 3 a § 15 zák. č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích ve znění zákona č. 218/2011 Sb.); soudní poplatek ve výši 5% z celkové částky 4.916.998,- Kč (včetně pětinasobku ročního plnění z renty) činí 245.850,- Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Okresního soudu v Kutné Hoře. Dovolání je přípustné v případě, že dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

V Praze dne 3. listopadu 2014

JUDr. Hana Tichá, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Zuzana Tomášková